

مروری بر چند اختلال شایع پوستی

درماتیت سبورئیک

درماتیت سبورئیک، اختلالی التهابی است که معمولاً در مناطقی از بدن که پوست چرب دارند اتفاق می‌افتد. این مناطق شامل پوست سر، صورت، قسمت بالای قفسه سینه و پشت می‌باشند. شوره‌ی سر، فرم خفیف درماتیت سبورئیک است که حتی در دوره‌ی شیرخوارگی نیز شایع است که به آن کلاه گهواره گفته می‌شود. کلاه گهواره معمولاً تا ۸-۱۲ ماهگی از بین می‌رود.

علت درماتیت سبورئیک کاملاً مشخص نیست. اما ممکن است نوعی پاسخ التهابی به قارچی باشد که به طور طبیعی روی بدن وجود دارد. علائم ممکن است خوب و بد شوند؛ یا آنکه در فصول خاصی از سال (مخصوصاً فصول سرد) بدتر شوند. گاهی در شرایط استرس، تغییرات هورمونی و یا بیماری‌ها نیز شوره‌ی سر بدتر می‌شود. برخی از بیماری‌های عصبی - مثل پارکینسون - احتمال بروز درماتیت سبورئیک را بیشتر می‌کنند.

علائم درماتیت سبورئیک

در شیرخواران می‌تواند منجر به ایجاد کلاه گهواره شود که ضایعه‌ای قرمز و دارای پوسته‌های چرب روی پوست سر است؛ ولی ممکن است در صورت، گوش‌ها، گردن، ناحیه‌ی پوشک و چین‌های بدن نیز دیده شود. بر خلاف بزرگسالان، درماتیت سبورئیک در شیرخواران خارش ایجاد نمی‌کند.

این شرایط معمولاً بدون درمان و طی هفته‌ها و ماه‌ها بهبود می‌یابد. البته اگر علائم شدید باشند، ممکن است نیاز به مداخله‌ی درمانی باشد.

در بزرگسالان درماتیت سبورئیک معمولاً پوستی که حاوی غدد چربی زیاد باشد را درگیر می کند که شامل پوست سر و صورت می باشد. شوره ی سر فرم خفیفی از درماتیت سبورئیک است. هم چنین ممکن است در گوش ها، ابروها، اطراف و پل بینی، در شیار بین بینی و لب و در وسط قفسه سینه دیده شود. می تواند قسمت بالای پشت، زیر بغل ها و ران ها را نیز گرفتار کند. در مردان، در مناطق مودار صورت شدیدتر است. علائم شایع شامل قرمزی، چرب بودن، لکه های پوسته دار، و خارش مناطق درگیر است.

تشخیص درماتیت سبورئیک معمولاً بر اساس شرح حال و معاینه بالینی فرد می باشد. به ندرت ممکن است بیوپسی پوستی برای تأیید تشخیص لازم باشد.

درمان درماتیت سبورئیک

علائم این بیماری با ترکیبی از مراقبت های بهداشتی و دارویی، قابل درمان است.

در شیرخواران: با آنکه کلاه گهواره معمولاً بدون درمان از بین می رود، ممکن است در برخی موارد نیاز به درمان باشد. درمان شامل موارد زیر است:

- شست و شوی مرتب با شامپو بچه و برداشتن پوسته های ضایعه توسط یک برس نرم (یا مسواک نرم)
- استفاده از مقدار کمی امولینت (ژل پترولیوم سفید، روغن های گیاهی، روغن های معدنی، روغن بچه) روی پوست سر (در صورت نیاز در طول شب) برای از بین بردن ضایعات پوسته دار، و به دنبال آن ماساژ پوست سر با برس نرم (برای جدا کردن پوسته ها) ، سپس استفاده از شامپو بچه و شست و شوی پوست سر.

چنانچه علی رغم این درمان ها، کلاه گهواره هم چنان وجود دارد، شیرخوار باید توسط پزشک ویزیت شود. پزشک برای او کورتون های موضعی و یا شامپوهای ضد قارچ تجویز خواهد کرد.

در بزرگسالان: درماتیت سبورئیک شرایطی مزمن است و به درمان درازمدت نیاز دارد.

درماتیت سبورئیک پوست سر (شوره ی سر)

شوره ی سر (درماتیت سبورئیک خفیف پوست سر) را می توان با شامپوهای ضد شوره، بدون نیاز به نسخه ی پزشک، درمان کرد. انواع مختلفی از شامپوهای ضد شوره وجود دارند که تفاوت اصلی آنها در ماده ی مؤثره است. تمام این درمان ها پس از ۴ هفته، تأثیر مشابهی دارند:

- سلنیوم سولفاید
- تار
- پیریتیون زینک
- کتوکونازول

برای نتیجه گیری بهتر، شامپو باید ۱۰-۵ دقیقه روی پوست سر بماند و سپس به طور کامل از روی پوست سر و موها شسته شود. در ابتدا شامپو به طور روزانه استفاده می شود و پس از کمی بهبود در علائم، یک روز در میان استفاده می گردد. تا زمانی که نیاز به استفاده از آن وجود داشته باشد، می توان مصرف آن را ادامه داد. چنانچه علائم علی رغم مصرف شامپو بعد از ۴ تا ۶ هفته بهبود نیافت، باید شامپوی دیگری را امتحان کرد. اگر با استفاده از شامپو علائم بدتر شد، به پزشک مراجعه کنید. پزشک ممکن است کورتون های موضعی یا داروهای ضد قارچ را برای شما تجویز کند.

درماتیت سبورئیک غیر از پوست سر

در مناطق صورت، تنه و چین های بدن، درمان معمولاً با کورتون های موضعی و یا داروهای ضدقارچ صورت می گیرد. در ابتدا از کورتون های ضعیف تر (مثل کرم هیدروکورتیزون ۱٪) برای یک تا دو بار در روز تا زمان فروکش کردن علائم استفاده نمایید. چنانچه بهبودی حاصل نشد، به پزشک مراجعه کنید.

مترجم:

دکتر زهرا عندلیب

Reference address:

<https://www.uptodate.com>

آخرین به روزرسانی: ۱۰ می ۲۰۱۷